

عنوان مقاله:

سیاست های فرهنگی و حکومتی در تبیین ارزش های زیبایی شناختی هنر و ادبیات ایران پهلوی اول

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات هنر اسلامی، دوره 18، شماره 43 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

علیرضا سلیمانی - گروه پژوهش هنر، دانشکده علوم نظری و مطالعات عالی هنر پردیس بین المللی فارابی، دانشگاه هنر، تهران،

غلامعلی حاتم - گروه پژوهش هنر، دانشکده علوم نظری و مطالعات عالی هنر، دانشگاه هنر، تهران، ایران

سید سعید سید احمدی زاویه - گروه پژوهش هنر، دانشکده علوم نظری و مطالعات عالی هنر، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

ساختارهای سیاسی و رویکردهایی که اتخاذ می‌کنند نقش مهمی در کیفیت ساحت هنر و ادبیات دارند. دوران پهلوی اول را باید یک گذر بزرگ و دوران‌ساز در تاریخ معاصر ایران دانست. چراکه در این دوران، ظهور جریان عظیم فکری و سیاسی موسوم به نوسازی، از آغاز ساخت ایرانی مدرن سخن می‌گفت. بدین جهت شاه و دولتمردانش، به عنوان رهبران سیاسی و فرهنگی این جریان، متعهد شده بودند تا خط مشی نویسندگان، شاعران و هنرمندان را ترسیم کنند. مفصل بندی این اندیشه که در قالب یک هژمونی ریخته شده بود، دو ایده ایرانی‌گری و تجددخواهی را هم زمان باهم و در یک مسیر دیکته می‌کرد. این دو ایده، اگرچه از تبار مشروطه و قاجار و بعضاً قبل‌تر از آن آمده بود، اما در عصر پهلوی اول به سبب دگرگونی‌ها و رخدادهای بزرگ منطقه‌ای و جهانی، در چرخشی گفتمانی ایده‌ای کاملاً نوظهور محسوب می‌شد. تغییر شیوه بیانی هنرمندان نشان از این دگرگونی می‌داد. در نتیجه، جو فرهنگ سیاسی اقتدارگرا، فضای مطلوبی را برای هنرمندان و خصوصاً نویسندگان و شاعران ایجاد نمی‌کرد. ایجاد آزادی‌های نسبی در فرهنگ و تولید هنر، ایجاد اصالت سلیقه و ارتقاء ذوق در هنر و معماری بر مبنای ارزش‌های زیباشناختی هنر باستان و مدرنیسم و تولد و تحقق آثاری با ارزش فرا تاریخی و هنری را می‌توان از آن جمله دانست. یافته‌های این پژوهش که با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و به روش تاریخی-تحلیلی نگارش یافته است، نشان می‌دهد که ایرانی‌گری در رویکرد باستان‌گرایی‌اش و دولت‌نیرومند مرکزی با رویکرد تجدد محوری‌اش، دو عامل وثیق در ساخت آمرانه هنر و ادبیات پهلوی اول بوده است. اهداف پژوهش: ۱. بررسی سیاست‌گذاری‌های فرهنگی در هنر و ادبیات پهلوی اول. ۲. نقش سیاست‌های فرهنگی در تبیین ارزش‌های زیبایی‌شناختی هنر و ادبیات پهلوی اول. سوالات پژوهش: ۱. خط مشی عاملان سیاست‌گذاری فرهنگ برای ایجاد ارزش‌های زیبایی‌شناختی هنر و ادبیات پهلوی اول چه بود؟ ۲. ایدئولوژی «ایرانی‌گری و تجددخواهی» نزد عاملان قدرت، چگونه و تا چه اندازه موفق شد در ساخت آمرانه هنر و ادبیات پهلوی اول تاثیر بگذارد؟

کلمات کلیدی:

پهلوی اول، هنر و ادبیات، سیاست فرهنگی، تجددطلبی، زیبایی‌شناختی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1423441>

